

De første timer efter faring er afgørende for pattegrisenes chance for at overleve. Arkivfoto Morten Thomsen.

Personalet bestemmer overlevelsen

Pattegriseliv: Jo højere effektivitet, jo større betydning har personalet for at holde pattegrisedødeligheden nede. Vær opmærksom på personalets kvalifikationer, lyder det fra LVK-dyrlæger.

Af Morten Thomsen
mot@landbrugsmedierne.dk
tlf. 33 39 47 51

En lille gris fryser lettere end en velpolstret gris.

Det gælder både lige efter fødsel og senere i livet, men i minutterne og timerne efter fødslen er den lille gris i særlig fare for, at dens størrelse også bliver dens skæbne.

»Den lille gris fryser stort set med det samme den kommer ud af soen, og den er tilmed dårlig til at søge op til patterne«, lød det fra dyrlægerne Christian Christoffersen og Kristian Krogh på LVK-årsmødet for nylig.

Temperaturen i stalden må

Overlevelse

- Forskudt arbejdstid kan give større overlevelse.
- Mangel på energi og dermed varme slår mange pattegrise ihjel.
- Løsningen kan være en kuvøse eller højere temperatur i farestalden på faringsdagen.

derfor gerne være helt oppe omkring 25 grader den første dag eller to af hensyn til de mindste pattegrise.

Alternativt kunne man sætte de mindste grise i en kuvøse, indtil de har normal

kropstemperatur. For eksempel kan et gammelt akvarium let ombygges til en kuvøse ved hjælp af et par varmelamper.

»Det giver energi til de mindste pattegrise«, sagde dyrlægerne. Hvis pattegrisenes kropstemperatur ligger omkring 38 grader et par timer efter fødsel, er det i orden.

Energi

Dyrlægerne slog til lyd for, at energi er lige så vigtig som råmælk. De små grises medfødte energireserver rækker kun kort, og får den ikke tilført energi, løber den hurtig tør, og mister dermed evnen til selv at søge hen til patterne

og skaffe råmælk. Råmælk må dog ikke overses af hensyn til immunforsvaret. Forskellige former for mælkeerstatninger eller energitilskud er en mulighed.

»Vi kender til besætninger, der med held bruger mælkeerstatning tilsat energidrik«, fortalte de.

Pasning

Den enkeltfaktor, der har størst betydning for pattegrisenes overlevelse, var ifølge dyrlægerne kvaliteten af pasningen.

Som tommelfingerregel skal der i en almindelig sobesætning være mindst én ansat pr. 200 søer, og omkring halvdelen af arbejdstiden ligger faktisk i farestalden.

Kristian Krogh og Christian Christoffersen mente, at oplæringen af nyt personale haltedede flere steder.

»Har man personale uden stor erfaring, skal man bruge mere tid på at demonstrere, hvordan forskellige arbejdsopgaver skal udføres,« sagde de.

De pegede også på, at forskudt arbejdstid kan reducere dødeligheden i mange besætninger.

»Det er særligt de mindste og svageste grise, der har gavn af, at personalet arbejder forskudt, så der er mere opsyn i farestalden«, sagde de.

Der er i det hele taget meget at vinde ved, at ejeren er mere opmærksom på pasningen i farestalden.